

L E G E
privind sistemul bugetar și procesul bugetar

nr. 847-XIII din 24.05.96

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.19-20/197 din 27.03.1997

* * *

C U P R I N S

Titlul I
DISPOZIȚII GENERALE

- Articolul 1. Noțiuni principale
- Articolul 2. Sistemul bugetar
- Articolul 3. Procesul bugetar
- Articolul 4. Anul bugetar
- Articolul 5. Intrarea în vigoare și publicarea legii bugetare anuale
- Articolul 6. Politica bugetar-fiscală
- Articolul 7. Clasificația bugetară
- Articolul 8. Veniturile bugetare
- Articolul 9. Alocații
- Articolul 10. Cheltuielile bugetare
- Articolul 11. Balanța bugetului
- Articolul 12. Mijloacele speciale ale instituțiilor publice
- Articolul 13. Controlul și auditul veniturilor și cheltuielilor bugetare

Titlul II
BUGETUL DE STAT

Capitolul 1
ELABORAREA BUGETULUI DE STAT

- Articolul 14. Scopurile bugetului de stat
- Articolul 15. Procedura de elaborare a bugetului de stat
- Articolul 16. Bazele elaborării bugetului de stat
- Articolul 17. Elaborarea estimărilor preliminare de venituri și cheltuieli de către Ministerul Finanțelor
- Articolul 18(17/1). Cadrul bugetar pe termen mediu
- Articolul 19(18). Emiterea de note metodologice privind elaborarea proiectului bugetului de stat
- Articolul 20(19). Prezentarea propunerilor de buget Ministerului Finanțelor
- Articolul 21(20). Examinarea propunerilor de buget de către Ministerul Finanțelor
- Articolul 22(21). Cheltuielile pentru investiții capitale
- Articolul 23(22). Fondul de rezervă
- Articolul 24(23). Prezentarea proiectului legii bugetare anuale Guvernului
- Articolul 25(24). Aprobarea proiectului legii bugetare anuale de către Guvern

Capitolul 2
EXAMINAREA ȘI ADOPTAREA LEGII BUGETARE ANUALE DE CĂTRE PARLAMENT

- Articolul 26(25). Prezentarea proiectului legii bugetare anuale Parlamentului
- Articolul 27(26). Examinarea proiectului legii bugetare anuale în comisiile Parlamentului
- Articolul 28(27). Examinarea proiectului legii bugetare anuale în Parlament

Articolul 29(28). Examinarea în prima lectură
Articolul 30(29). Examinarea în a doua lectură
Articolul 31(30). Examinarea în a treia lectură

Capitolul 3 EXECUTAREA BUGETULUI DE STAT

Articolul 32(31). Responsabilitatea pentru executarea bugetului de stat
Articolul 33(32). Repartizarea lunară a veniturilor și cheltuielilor
Articolul 34(33). Executarea bugetului
Articolul 35(34). Colectarea veniturilor
Articolul 36(35). Efectuarea cheltuielilor
Articolul 37(36). Închiderea alocațiilor
Articolul 38(37). Utilizarea fondului de rezervă
Articolul 39(38). Finanțarea cheltuielilor în caz dacă legea bugetară anuală nu este adoptată și publicată pînă la 31 decembrie
Articolul 40(39). Blocarea cheltuielilor
Articolul 41(40). Rectificarea bugetului de stat
Articolul 42(41). Alocații adiționale în cazul rectificării bugetului de stat
Articolul 43(42). Deficitul și excedentul bugetar în legea bugetară anuală
Articolul 44(43). Raportul anual despre executarea bugetului de stat

Titlul III BUGETELE UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE

Articolul 45(44). Bugetele unităților administrativ-teritoriale

Titlul IV BUGETUL ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT

Articolul 46(45). Bugetul asigurărilor sociale de stat
Articolul 47(46). Elaborarea, examinarea și aprobarea bugetului asigurărilor sociale de stat

Titlul V FONDURILE ASIGURĂRILOR OBLIGATORII DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ

Articolul 48(46/1). Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală

Titlul VI FONDURILE SPECIALE

Articolul 49(47). Fondurile speciale

Titlul VII SERVICIUL DATORIEI DE STAT

Articolul 50(48). Datoria de stat și garanțiile de stat
Articolul 51(49). Includerea informației despre datoria de stat și a garanțiilor de stat în bugetul de stat
Articolul 52(50). Limitările datoriei de stat și garanțiilor de stat
Articolul 53(51). Serviciul datoriei de stat și onorarea garanțiilor de stat

Titlul VIII RELAȚIILE FINANCIAR-BUGETARE INTERNAȚIONALE

Articolul 54(52). Relațiile financiar-bugetare internaționale

Titlul IX RESTRICȚII ȘI RESPONSABILITĂȚI

Articolul 55(53). Restricții
Articolul 56(54). Responsabilități

Titlul X DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 57(55). Delegarea atribuțiilor
Articolul 58(56). Intrarea în vigoare a prezentei legi
Articolul 59(57). Abrogarea legilor contradictorii
Articolul 60(58). Aducerea legislației în conformitate cu prezenta lege

Notă: În cuprinsul legii, cuvintele "Ministerul Economiei" se substituie prin cuvintele "Ministerul Economiei și Comerțului", iar cuvintele "Ministerul Muncii și Protecției Sociale" și "Ministerul Sănătății" - prin cuvintele "Ministerul Sănătății și Protecției Sociale" conform Legii nr.154-XVI din 21.07.05, în vigoare 23.09.05

Notă: Legea a fost republicată în Monitorul Oficial, ediție specială, 2005 cu toate modificările și completările introduse, dând articolelor o nouă numerotare. În paranteze este indicată numerotația precedentă a articolelor

Notă: Legea a fost republicată în Monitorul Oficial nr.91-96 din 30.05.2003 pag.7 art.420

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Titlul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi se utilizează următoarele noțiuni:

Lege bugetară anuală - lege anuală prin care Parlamentul aprobă bugetul de stat, care cuprinde sursele de venituri și destinația cheltuielilor pentru un an bugetar.

Anexă - parte componentă a legii bugetare anuale, în care sînt detaliate veniturile și cheltuielile bugetului de stat, precum și alte elemente ale bugetului de stat.

Notă explicativă - materiale adiționale despre strategiile și obiectivele Guvernului.

An bugetar - douăsprezece luni consecutive pentru care se elaborează, se aprobă, se execută și se raportează bugetul public național.

Alocație - mijloace aprobate în bugetele de toate nivelurile pentru efectuarea de cheltuieli, cu respectarea dispozițiilor legale.

Alocație permanentă - mijloace bugetare destinate pentru un scop specific, prevăzut de legislație, care se alocă în termenele și condițiile obligațiunilor asumate.

Trezoreria de Stat - unitate structurală a Ministerului Finanțelor, constituită din Trezoreria Centrală și trezoreriile teritoriale, care exercită executarea de casă a bugetului de stat și a bugetelor unităților administrativ-teritoriale, a veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat și a veniturilor fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală. Regulamentul Trezoreriei de Stat se aprobă de Guvern.

Cont trezorerial - cont deschis la Trezoreria de Stat pentru evidența analitică a executării de casă a bugetului de stat și a bugetelor unităților administrativ-teritoriale, a veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat și a veniturilor fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Executor de buget - conducător al instituției, împuternicit cu dreptul de a efectua cheltuieli în conformitate cu alocațiile aprobate.

Plan de finanțare - repartizare lunară a alocațiilor aprobate, care permite deschiderea conturilor trezoreriale și efectuarea cheltuielilor de către executorul de buget.

Instituție publică - autoritate (instituție) care se finanțează de la bugetul public național.

[Art.1 modificat prin Legea nr.268-XVI din 28.07.2006, în vigoare 08.09.2006]

[Art.1 modificat prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

[Art.1 modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 2. Sistemul bugetar

Sistemul bugetar este un sistem unitar de bugete și fonduri, care constituie bugetul public național, cuprinzând:

- a) bugetul de stat;
- b) bugetul asigurărilor sociale de stat;
- c) bugetele unităților administrativ-teritoriale;
- d) fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

[Art.2 în redacția Legii nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

[Art.2 modificat prin Legea nr.482-XV din 04.12.03, în vigoare 01.01.04]

[Art.2 modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 3. Procesul bugetar

Procesul bugetar este procesul care începe cu elaborarea bugetului și se termină cu aprobarea dării de seamă despre executarea lui pentru anul bugetar respectiv.

Articolul 4. Anul bugetar

Anul bugetar pe teritoriul Republicii Moldova începe la 1 ianuarie și se termină la 31 decembrie ale fiecărui an.

Articolul 5. Intrarea în vigoare și publicarea legii bugetare anuale

Legea bugetară anuală intră în vigoare la 1 ianuarie a fiecărui an sau la o altă data prevăzută în textul ei și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Articolul 6. Politica bugetar-fiscală

(1) Îndeplinindu-și responsabilitățile în condițiile prezentei legi, Ministerul Finanțelor, Guvernul și Parlamentul acționează pentru asigurarea:

- a) elaborării unui buget în condițiile:
 - stabilității monedei naționale;
 - stabilității la prețuri și salarii;
 - dezvoltării stabile a economiei;
- b) echilibrului în timp al colectării veniturilor și efectuării cheltuielilor.

(2) Îndeplinindu-și responsabilitățile în condițiile alin.(1), Ministerul Finanțelor coordonează activitatea sa cu Banca Națională a Moldovei.

Articolul 7. Clasificația bugetară

(1) Bugetele se elaborează și se execută în baza unui sistem unic de clasificare bugetară.

(2) Clasificația bugetară include clasificarea veniturilor bugetare, clasificarea funcțională, clasificarea organizațională și clasificarea economică a cheltuielilor bugetare, după cum urmează:

- a) clasificarea veniturilor bugetare grupează veniturile bugetare în baza legislației ce determină sursele de venituri;
- b) clasificarea funcțională a cheltuielilor bugetare grupează cheltuielile bugetare ce reflectă utilizarea mijloacelor financiare în scopul implementării funcțiilor de bază ale statului;
- c) clasificarea organizațională a cheltuielilor bugetare sistematizează cheltuielile bugetare pe tipuri de întreprinderi, instituții, organizații și măsurile ce reflectă distribuirea alocațiilor între beneficiarii direcți de mijloace din buget;
- d) clasificarea economică a cheltuielilor bugetare grupează și detaliază cheltuielile bugetare în conformitate cu destinația concretă a acestora.

(3) Sursele interne și externe de finanțare a deficitului bugetar, precum și datoria de stat internă și externă sînt componente ale clasificărilor menționate la alin.(2).

(4) Clasificația bugetară asigură:

- a) sistematizarea indicilor bugetari pentru elaborarea, aprobarea și executarea bugetelor;
- b) comparabilitatea internațională a indicilor bugetari, conținînd similitudini cu sistemele de clasificare utilizate de organisme financiare internaționale.

(5) Clasificația bugetară se elaborează de Ministerul Finanțelor și se aprobă prin hotărâre a Parlamentului.

Articolul 8. Veniturile bugetare

(1) Veniturile bugetare se constituie din impozite, taxe, granturi și alte încasări.

(2) Veniturile bugetare nu includ împrumuturile de stat și încasările din operațiunile cu capital (proprietate publică).

[Art.8 modificat prin Legea nr.268-XVI din 28.07.2006, în vigoare 08.09.2006]

[Art.8 modificat prin Legea nr.154-XVI din 21.07.05, în vigoare 23.09.05]

Articolul 9. Alocații

(1) Legea bugetară anuală include alocații ce permit autorităților publice să efectueze cheltuieli.

(2) Autoritățile publice nu pot admite efectuarea de cheltuieli adiționale neprevăzute în legea bugetară anuală, cu excepția cheltuielilor legate de achitarea sumelor conform titlurilor executorii eliberate în baza hotărârilor rămase definitive ale instanțelor judecătorești.

(3) Cheltuielile pentru serviciul datoriei de stat, inclusiv pentru obligațiunile provenite din acordarea garanțiilor de stat, sînt alocații permanente și se efectuează în termenele stabilite.

[Art.9 completat prin Legea nr.141-XV din 06.05.04, în vigoare 04.06.04]

Articolul 10. Cheltuielile bugetare

(1) Cheltuielile bugetare sînt determinate de alocațiile specificate în legea bugetară anuală.

(2) Cheltuielile includ:

a) fondul de salarii al angajaților autorităților publice;

b) alte cheltuieli operaționale ale autorităților publice;

c) cheltuielile pentru învățămînt, știință, cultură și artă, ocrotirea sănătății, sport, protecția socială, protecția mediului înconjurător;

d) susținerea unor programe de cercetare științifică fundamentală;

e) investirea programelor de stat pentru dezvoltarea ramurilor economiei naționale aprobate de Guvern;

f) transferuri pentru autoritățile administrației publice locale, instituțiile finanțate de la buget, întreprinderile de stat;

g) investirea în infrastructura publică și în fondurile fixe care aparțin Guvernului sau societății;

h) asigurarea apărării țării, ordinii publice și a securității naționale;

i) serviciul datoriei de stat;

j) plata cotizațiilor în organisme internaționale;

k) implementarea altor strategii și programe guvernamentale în condițiile legislației;

l) cheltuielile legate de achitarea sumelor conform titlurilor executorii eliberate în baza hotărârilor rămase definitive ale instanțelor judecătorești.

(3) Cheltuielile bugetare nu includ rambursările sumei de principal pentru datoria de stat.

[Art.10 modificat prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

[Art.10 completat prin Legea nr.141-XV din 06.05.04, în vigoare 04.06.04]

Articolul 11. Balanța bugetului

(1) Balanța bugetului este echilibrul dintre totalul veniturilor și totalul cheltuielilor.

(2) Dacă veniturile depășesc cheltuielile, rezultă excedent bugetar.

(3) Dacă cheltuielile depășesc veniturile, rezultă deficit bugetar.

(4) Proiectul legii bugetare anuale include nivelul limită al excedentului sau deficitului bugetar.

(5) După adoptarea legii bugetare anuale:

a) nici un proiect de lege, altul decît privind modificări la legea bugetară anuală, care are drept urmare majorarea cheltuielilor bugetului de stat sau reducerea veniturilor bugetului de stat

nu poate fi examinat de Parlament, dacă acesta nu include sursa reală de acoperire a pierderilor, în scopul menținerii nivelului deficitului bugetar stabilit;

b) nici o lege, alta decât privind modificări la legea bugetară anuală, care prevede reducerea excedentului bugetului de stat aprobat sau majorarea deficitului bugetului de stat aprobat nu poate fi adoptată.

Articolul 12. Mijloacele speciale ale instituțiilor publice

(1) Se consideră mijloace speciale ale instituțiilor publice veniturile acestora obținute, în condițiile stabilite prin acte normative, de la efectuarea lucrărilor și prestarea serviciilor contra plată, precum și din donații, sponsorizări și din alte mijloace bănești, intrate legal în posesia instituției publice.

(2) Mijloacele speciale ale instituțiilor publice se includ în bugetele respective, se consideră venituri și sînt direcționate pentru cheltuielile legate de desfășurarea activității statutare a acestor instituții, în conformitate cu principiile și regulile de elaborare, aprobare și executare a bugetelor corespunzătoare.

(3) Nomenclatorul lucrărilor și serviciilor contra plată, efectuate și prestate de instituțiile publice, și mărimea taxelor la servicii, precum și modul și direcțiile de utilizare a mijloacelor speciale pe tipuri se stabilesc de către Guvern, dacă actele normative nu prevăd altfel, sau de către autoritățile administrației publice locale, conform competenței lor.

(4) Excedentele de mijloace speciale la finele anului bugetar sînt accesibile spre utilizare, în aceleași scopuri, pentru anul bugetar următor, dacă actele normative nu prevăd altfel.

(5) Soldurile de mijloace bănești la conturile de mijloace speciale ale instituțiilor publice, în care nu s-au efectuat operațiuni la cheltuieli într-o perioadă de cel puțin 3 ani, se transferă de către executorii de buget la conturile bancare ale bugetelor respective.

[Art.12 modificat prin Legea nr.268-XVI din 28.07.2006, în vigoare 08.09.2006]

[Art.12 în redacția Legii nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

Notă: Art.12 alin.3 în partea ce se referă la Guvern intră în vigoare la 01.01.2006 conform Legii nr.224-XV din 01.07.04, art.XVI

[Art.12 modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 13. Controlul și auditul veniturilor și cheltuielilor bugetare

(1) Controlul financiar și auditul veniturilor și cheltuielilor bugetului de stat se exercită de către Curtea de Conturi.

(2) Controlul financiar și administrativ asupra veniturilor și cheltuielilor bugetare se exercită de către Serviciul fiscal de stat și organele de control financiar ale Ministerului Finanțelor.

Titlul II BUGETUL DE STAT

Capitolul 1 ELABORAREA BUGETULUI DE STAT

Articolul 14. Scopurile bugetului de stat

Scopurile bugetului de stat sînt:

a) implementarea strategiilor și obiectivelor economice, sociale și de altă natură ale Guvernului;

b) formarea fondurilor bănești necesare pentru finanțarea acțiunilor Guvernului;

c) asigurarea echilibrului bugetar necesar pentru menținerea unei situații economice stabile a statului;

d) asigurarea administrării efective, calitative și responsabile a finanțelor aflate la dispoziția Guvernului;

e) expunerea în mod explicit a strategiilor și obiectivelor Guvernului, care vor fi realizate de buget.

Articolul 15. Procedura de elaborare a bugetului de stat

(1) Procedura de elaborare și adoptare de către Parlament a legii bugetare anuale face obiectul exclusiv al prezentei legi.

(2) În termenul stabilit de Guvern, Ministerul Finanțelor prezintă Guvernului proiectul legii bugetare pentru anul bugetar viitor, care include anexele și nota explicativă.

[Art.15 modificat prin Legea nr.154-XVI din 21.07.05, în vigoare 23.09.05]

[Art.15 modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 16. Bazele elaborării bugetului de stat

Ministerul Finanțelor, în condițiile art.15 alin.(2), elaborează proiectul bugetului de stat bazat pe:

- a) scopurile prevăzute la art.14;
- b) sursele de venituri și destinația cheltuielilor;
- c) propunerile de cheltuieli detaliate ale autorităților publice;
- d) propunerile de venituri ale autorităților administrației publice locale prezentate în condițiile titlului III;
- e) propunerile privind finanțarea deficitului bugetar, dacă cheltuielile depășesc veniturile;
- f) propunerile privind utilizarea excedentului bugetar, dacă veniturile depășesc cheltuielile.

Articolul 17. Elaborarea estimărilor preliminare de venituri și cheltuieli de către Ministerul Finanțelor

(1) Datele economice de bază, necesare pentru elaborarea proiectului bugetului de stat, se prezintă Ministerului Finanțelor în termenul stabilit de Guvern și includ în special:

- a) prognoza indicatorilor macroeconomici și sociali pe anul bugetar viitor, care este determinată, elaborată și prezentată de Ministerul Economiei și Comerțului;
- b) prognoza indicatorilor și cerințelor bugetului asigurărilor sociale de stat, care este determinată, elaborată și prezentată de Ministerul Sănătății și Protecției Sociale;
- c) prognoza indicatorilor fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală, determinată, elaborată și prezentată de Ministerul Sănătății și Protecției Sociale.

(2) Banca Națională a Moldovei determină, elaborează și prezintă prognoza balanței de plăți, a creditelor, a obligațiunilor externe și a altor indicatori ce caracterizează politica monetar-creditară a statului.

[Art.17 modificat prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

Articolul 18(17/1). Cadrul bugetar pe termen mediu

În temeiul estimărilor Ministerului Finanțelor, efectuate în baza prevederilor art.17, Guvernul, în fiecare an, pînă la data de 1 mai, stabilește obiectivele politicii bugetar-fiscale pe anul bugetar imediat următor și pe încă cel puțin 2 ani ulteriori, precum și cadrul de resurse și de cheltuieli publice pe anii respectivi, inclusiv limitele de cheltuieli pe autorități ale administrației publice centrale.

[Art.18(17/1) introdus prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

Articolul 19(18). Emiterea de note metodologice privind elaborarea proiectului bugetului de stat

Ministerul Finanțelor emite pentru autoritățile publice note metodologice detaliate referitoare la elaborarea proiectului bugetului de stat.

Articolul 20(19). Prezentarea propunerilor de buget Ministerului Finanțelor

(1) Autoritățile publice prezintă Ministerului Finanțelor propuneri de buget, la data stabilită de ministrul finanțelor.

(2) Propunerile de buget ale autorităților publice, structura și conținutul cărora se determină de Ministerul Finanțelor, includ:

- a) veniturile și cheltuielile realizate în anul bugetar precedent;
- b) veniturile și cheltuielile estimate pentru anul bugetar curent;
- c) veniturile și cheltuielile estimate pentru anul bugetar viitor;
- d) veniturile și cheltuielile estimate pentru cel puțin doi ani după anul bugetar viitor;
- e) justificările cerințelor referitoare la estimările preliminare de venituri și limitele de cheltuieli și ale rezultatelor estimate ale programelor incluse în aceste cerințe.

(3) Pentru elaborarea proiectului bugetului de stat, Ministerul Finanțelor poate solicita orice informație adițională la alin.(2), ce este asigurată în mod obligatoriu de către autoritățile publice.

[Art.20 modificat prin Legea nr.154-XVI din 21.07.05, în vigoare 23.09.05]

Articolul 21(20). Examinarea propunerilor de buget de către Ministerul Finanțelor

(1) Ministerul Finanțelor examinează propunerile de buget ale autorităților publice, care includ:

- a) propunerile de venituri și cheltuieli, prevăzute la art.16 lit.b);
- b) informația și justificările, prevăzute la art.17 și art.20(19) alin.(2) lit.e).

(2) Deciziile Ministerului Finanțelor referitoare la partea de venituri și la partea de cheltuieli ale bugetului pentru anul bugetar viitor se examinează în comun cu autoritățile publice la data stabilită de ministrul finanțelor.

(3) Dacă autoritățile publice nu sînt de acord cu deciziile specificate la alin.(2), divergențele existente se soluționează în ultimă instanță de Guvern.

[Art.21(20) modificat prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

Articolul 22(21). Cheltuielile pentru investiții capitale

(1) Cheltuielile pentru investițiile capitale și alte cheltuieli de investiții, care se finanțează potrivit legislației din bugetul de stat, se fixează în propunerea de buget în baza devizului de cheltuieli, elaborat de autoritatea publică, și cuprind:

- a) evaluarea tehnică a fiecărei investiții sau achiziții;
- b) evaluarea financiară a costului total al fiecărei investiții sau achiziții;
- c) estimarea cerințelor de cheltuieli anuale ale fiecărei investiții sau achiziții;
- d) estimarea veniturilor anuale sau a cotizațiilor, dacă acestea există, posibile de a fi colectate de către Guvern ca rezultat al investiției sau al achiziției.

(2) În temeiul informației prevăzute la alin.(1), Ministerul Finanțelor examinează fiecare investiție sau achiziție propusă, pentru a determina:

- a) conformitatea ei strategiilor și obiectivelor Guvernului;
- b) prioritatea ei în cadrul limitelor totale de cheltuieli ale bugetului de stat;
- c) existența surselor de finanțare pentru a o completa în anii viitori.

[Art.22(21) modificat prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

Articolul 23(22). Fondul de rezervă

(1) Fondul de rezervă se aprobă prin lege bugetară anuală.

(2) Cuantumul fondului de rezervă se stabilește de Guvern în baza propunerilor Ministerului Finanțelor și în condițiile prevederilor art.16-21(20).

Articolul 24(23). Prezentarea proiectului legii bugetare anuale Guvernului

(1) În definitivarea procedeelelor expuse în art.16-21(20), Ministerul Finanțelor elaborează proiectul legii bugetare anuale, care cuprinde anexele, și îl prezintă Guvernului împreună cu nota explicativă.

(2) Anexele proiectului legii bugetare anuale includ:

- a) veniturile și cheltuielile estimate pentru anul bugetar viitor;
- b) datele adiționale, prevăzute de legea bugetară anuală.

(3) Nota explicativă la proiectul legii bugetare anuale include prognozele prevăzute la art.17 alin.(1) și estimările bugetului public național bazate pe:

- a) strategiile de dezvoltare socială și economică;
- b) strategiile politicii bugetar-fiscale;
- c) strategiile datoriei de stat;
- d) strategiile de sprijin financiar;
- e) strategiile relațiilor bugetului de stat cu bugetele unităților administrativ-teritoriale.

[Art.24 modificat prin Legea nr.154-XVI din 21.07.05, în vigoare 23.09.05]

[Art.24(23) modificat prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

[Art.24(23) modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 25(24). Aprobarea proiectului legii bugetare anuale de către Guvern

(1) Guvernul examinează proiectul legii bugetare anuale și nota explicativă. La solicitarea Guvernului, Ministerul Finanțelor prezintă informații sau explicații adiționale referitoare la proiectul legii bugetare anuale și la nota explicativă.

(2) Guvernul stabilește procedura de apelare de către autoritățile publice a proiectului legii bugetare anuale și a notei explicative.

(3) Guvernul decide includerea amendamentelor la proiectul legii bugetare anuale și la nota explicativă și controlează operarea amendamentelor respective de către Ministerul Finanțelor.

(4) După includerea amendamentelor, dacă acestea există, Guvernul aprobă proiectul legii bugetare anuale.

Capitolul 2

EXAMINAREA ȘI ADOPTAREA LEGII BUGETARE ANUALE DE CĂTRE PARLAMENT

Articolul 26(25). Prezentarea proiectului legii bugetare anuale Parlamentului

(1) Guvernul prezintă Parlamentului pînă la 1 octombrie a fiecărui an proiectul legii bugetare anuale.

(2) Proiectul legii bugetare anuale include anexele și este însoțit de nota explicativă, specificate la art.24(23).

(3) Adițional la proiectul legii bugetare anuale, Ministerul Finanțelor prezintă calculele veniturilor și cheltuielilor bugetare.

(4) Proiectul legii bugetare anuale este examinat de Curtea de Conturi, care prezintă Parlamentului un aviz la data stabilită de acesta.

[Art.26(25) modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 27(26). Examinarea proiectului legii bugetare anuale în comisiile Parlamentului

(1) Comisiile permanente ale Parlamentului examinează proiectul legii bugetare anuale în condițiile stabilite de Parlament.

(2) La data stabilită de Parlament, comisiile permanente prezintă avizele la proiectul legii bugetare anuale Comisiei pentru buget și finanțe.

(3) În baza avizelor comisiilor permanente și a propriei sale examinări, Comisia pentru buget și finanțe întocmește raportul și lista de recomandări asupra proiectului legii bugetare anuale și le prezintă Parlamentului la data stabilită de acesta.

Articolul 28(27). Examinarea proiectului legii bugetare anuale în Parlament

(1) Parlamentul examinează proiectul legii bugetare anuale, de regulă, în trei lecturi.

(2) În fiecare lectură Parlamentul examinează proiectul legii bugetare anuale și nota explicativă conform prevederilor art.29(28)-31(30).

(3) Legea bugetară anuală poate fi adoptată și în a doua lectură, cu condiția examinării chestiunilor, prevăzute la art.31(30).

Articolul 29(28). Examinarea în prima lectură

(1) În decursul primei lecturi, Parlamentul audiază raportul Guvernului și coraportul Comisiei pentru buget și finanțe asupra proiectului legii bugetare anuale și examinează:

a) direcțiile principale ale politicii bugetar-fiscale;

b) concepțiile de bază ale proiectului.

(2) Parlamentul aprobă, în prima lectură, proiectul legii bugetare anuale și îl remite Comisiei pentru buget și finanțe pentru pregătirea de examinare în a doua lectură.

(3) În caz de respingere, Parlamentul stabilește un termen pentru îmbunătățire și prezentare repetată a proiectului legii bugetare anuale în prima lectură.

Articolul 30(29). Examinarea în a doua lectură

(1) În decursul lecturii a doua, Parlamentul, la prezentarea Comisiei pentru buget și finanțe, examinează:

a) veniturile estimate sub formă de calcule și structura lor;

b) cheltuielile estimate, structura și destinația lor;

c) deficitul sau excedentul bugetului de stat.

(2) Parlamentul aprobă, în a doua lectură, proiectul legii bugetare anuale și îl remite Comisiei pentru buget și finanțe pentru pregătirea de examinare în a treia lectură.

(3) În caz de respingere, Parlamentul stabilește un termen pentru îmbunătățire și prezentare repetată a proiectului legii bugetare anuale în a doua lectură.

Articolul 31(30). Examinarea în a treia lectură

(1) În decursul lecturii a treia, Parlamentul, la prezentarea Comisiei pentru buget și finanțe:

a) examinează alocațiile detaliate pentru autoritățile publice;

b) stabilește alocațiile care vor fi finanțate în mod prioritar;

c) examinează alte detalieri din legea bugetară anuală.

(2) Până la 5 decembrie a fiecărui an, Parlamentul adoptă legea bugetară anuală.

Capitolul 3

EXECUTAREA BUGETULUI DE STAT

Articolul 32(31). Responsabilitatea pentru executarea bugetului de stat

Responsabilitatea pentru executarea bugetului de stat revine Guvernului.

Articolul 33(32). Repartizarea lunară a veniturilor și cheltuielilor

(1) În termen de 10 zile după adoptarea legii bugetare anuale, Ministerul Finanțelor:

a) solicită de la autoritățile publice centrale planurile de finanțare ale acestora, precum și ale instituțiilor subordonate;

b) întocmește repartizări lunare ale veniturilor prevăzute de legea bugetară anuală și de alte acte legislative.

(2) În termen de 45 de zile după publicarea legii bugetare anuale, Ministerul Finanțelor aprobă repartizarea lunară a veniturilor și cheltuielilor bugetului de stat conform Clasificației bugetare. Ministerul Finanțelor poate aproba alocații pentru fiecare program guvernamental.

(3) Repartizarea lunară se semnează de ministrul finanțelor sau de o persoană autorizată din Ministerul Finanțelor, care aprobă cererea de cheltuieli pentru un scop specific.

(4) Nici o autoritate publică nu poate efectua cheltuieli fără autorizația semnată de ministrul finanțelor sau de persoana autorizată din Ministerul Finanțelor.

(5) Adicional la repartizarea lunară menționată la alin.(2), Ministerul Finanțelor, printr-o autorizație adăugătoare, poate plasa oricare alte condiții pentru efectuarea cheltuielilor de către autoritățile publice, dacă aceste condiții corespund prevederilor legii bugetare anuale și altor acte legislative. Regulamentul privind statutul, drepturile și obligațiunile executorilor de buget se aprobă de Ministerul Finanțelor.

[Art.33 modificat prin Legea nr.268-XVI din 28.07.2006, în vigoare 08.09.2006]

[Art.33(32) modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 34(33). Executarea bugetului

(1) Executarea bugetului de stat se efectuează de Ministerul Finanțelor prin Trezoreria de Stat prin mijloace bănești (metoda de casă).

(2) Ministerul Finanțelor poate angaja băncile, care activează pe teritoriul Republicii Moldova, în calitate de agenți pentru efectuarea operațiunilor ce țin de executarea de casă a bugetului.

(3) În realizarea funcțiilor prevăzute la alin.(1), Ministerul Finanțelor este responsabil de:

a) asigurarea evidenței stricte a veniturilor în baza încasărilor efective în ordinea colectării;

b) efectuarea de cheltuieli, în caz de existență a autorizației, în conformitate cu art.9, și art.33(32) alin.(3) și (4);

c) administrarea veniturilor și cheltuielilor prin conturi distincte bazate pe Clasificația bugetară;

d) asigurarea serviciului datoriei de stat.

(4) La data de 31 decembrie a fiecărui an, Ministerul Finanțelor închide toate conturile deschise în decursul anului bugetar curent, pentru a întocmi raportul anual în conformitate cu art.44(43).

(5) Suma mijloacelor defalcate din veniturile generale de stat și transferurile virate în bugetele unităților administrativ-teritoriale în ultimele zile ale anului de gestiune, dar intrate la conturile bugetelor menționate în anul următor anului de gestiune, se reflectă în executarea de casă a bugetelor unităților administrativ-teritoriale în anul de gestiune.

(6) Sumele defalcărilor calculate din veniturile generale de stat în ultima zi a anului de gestiune se transferă în bugetele unităților administrativ-teritoriale în anul următor anului de gestiune, din contul soldului mijloacelor bugetului de stat la sfârșitul anului de gestiune, cu reflectarea în executarea de casă a bugetului de stat și a bugetelor unităților administrativ-teritoriale în anul de gestiune.

(7) Sumele veniturilor încasate în ultima zi a anului de gestiune, destinate transferului în fonduri cu destinație specială, se transferă în fondurile respective în anul următor anului de gestiune, din contul soldului mijloacelor bugetului de stat la sfârșitul anului de gestiune, cu reflectarea în executarea de casă a bugetului de stat în anul de gestiune.

[Art.34 modificat prin Legea nr.154-XVI din 21.07.05, în vigoare 23.09.05]

[Art.34(33) modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 35(34). Colectarea veniturilor

(1) În buget se percep impozitele, taxele și alte încasări numai dacă au fost stabilite prin lege.

(2) Toate veniturile stabilite prin lege se acumulează la contul trezorerial în ordinea colectării.

(3) Toate veniturile neîncasate pînă la 31 decembrie se încasează în contul bugetului pe anul viitor.

[Art.35(34) modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 36(35). Efectuarea cheltuielilor

(1) În procesul executării bugetului de stat, autoritățile publice pot face cheltuieli pentru diverse programe guvernamentale, cu condiția ca aceste alocații să corespundă legii bugetare anuale și să se efectueze în conformitate cu art.33(32) alin. (4).

(2) Alocațiile aprobate pentru utilizări specifice nu pot fi redistribuite între destinatari.

(3) Alocațiile incluse în repartizarea lunară pentru utilizări specifice nu pot fi transferate pentru alte utilizări fără notificarea și aprobarea ministrului finanțelor.

(4) Se interzice acoperirea cheltuielilor bugetului de stat prin recurgerea la emisiune bănească directă sau prin finanțarea directă de către bănci, precum și la contractarea împrumuturilor de către instituțiile publice.

(5) Se interzice dezafectarea incontestabilă a resurselor financiare din conturile bancare ale Trezoreriei de Stat.

(6) Titlurile executorii, eliberate în baza hotărîrilor rămase definitive ale instanțelor judecătorești, ce țin de dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești nemijlocit de la bugetul de stat se transmit de către organul de executare a deciziilor judiciare spre executare Ministerului Finanțelor, care se autorizează să achite aceste titluri din contul mijloacelor bugetului de stat, indiferent dacă sînt sau nu aprobate alocații în acest scop, iar cele ce țin de dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești ale instituțiilor finanțate de la bugetul de stat se transmit de către organul de executare a deciziilor judiciare spre executare autorităților administrației publice centrale, care, în comun cu instituțiile publice respective din subordine, sînt responsabile de prezentarea în unitățile Trezoreriei de Stat a documentelor de plată pentru achitarea acestor titluri din contul mijloacelor proprii.

(7) Titlurile executorii, eliberate în baza hotărîrilor rămase definitive ale instanțelor judecătorești, ce țin de dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești nemijlocit de la bugetele unităților administrativ-teritoriale se transmit de către organul de executare a deciziilor judiciare spre executare autorităților executive locale, iar cele ce țin de dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești ale instituțiilor finanțate de la bugetele unităților administrativ-teritoriale se transmit de către organul de executare a deciziilor judiciare spre executare autorităților executive locale, care, în comun cu instituțiile publice respective din subordine, sînt responsabile de prezentarea în unitățile teritoriale ale Trezoreriei de Stat a documentelor de plată pentru achitarea acestor titluri din contul mijloacelor proprii.

[Art.36 modificat prin Legea nr.154-XVI din 21.07.05, în vigoare 23.09.05]

[Art.36(35) modificat prin Legea nr.141-XV din 06.05.04, în vigoare 04.06.04]

[Art.36(35) modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 37(36). Închiderea alocațiilor

(1) Toate alocațiile se închid la finele anului bugetar, cu excepția cazurilor în care, conform actelor normative, soldurile sînt accesibile spre utilizare în anul bugetar imediat următor.

(2) Dacă anumite cheltuieli sînt stabilite pentru un termen ce depășește un an, sumele necesare sînt prevăzute în legile bugetare anuale ulterioare.

(3) Eventualele disponibilități rămase neutilizate la finele anului bugetar pot fi realocate în anul bugetar viitor.

[Art.37(36) modificat prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

Articolul 38(37). Utilizarea fondului de rezervă

(1) Fondul de rezervă se utilizează de Guvern, în baza regulamentului aprobat de Parlament, în cazuri justificate de utilizare a mijloacelor bugetare potrivit dispozițiilor legale pentru finanțarea unor acțiuni sau sarcini noi intervenite pe parcursul anului.

(2) Mijloacele din fondul de rezervă se alocă numai în baza deciziilor Guvernului, emise sub formă de hotărîri, cu indicarea destinației, beneficiarului și sumei concrete în monedă națională.

(3) Deciziile Guvernului privind alocarea mijloacelor din fondul de rezervă se contrasemnează de ministrul finanțelor.

[Art.38(37) modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 39(38). Finanțarea cheltuielilor în caz dacă legea bugetară anuală nu este adoptată și publicată pînă la 31 decembrie

(1) Dacă legea bugetară anuală nu este adoptată și publicată pînă la 31 decembrie finanțarea cheltuielilor pentru anul curent se efectuează lunar în mărime de a douăsprezecea parte din suma cheltuielilor prevăzute pentru anul bugetar precedent.

(2) Ministerul Finanțelor poate propune Guvernului, iar Guvernul Parlamentului, efectuarea oricăror cheltuieli adiționale, în cazul cînd legea bugetară anuală nu este adoptată pînă la 31 decembrie și în situații excepționale (calamități naturale sau război). Dacă Parlamentul aprobă propunerea Guvernului sau nu întreprinde nici o acțiune în decurs de 15 zile lucrătoare de la prezentarea propunerilor, cheltuielile adiționale se efectuează.

(3) Orice alocații, efectuate conform prevederilor alin.(2), se consideră nule odată cu adoptarea legii bugetare anuale.

[Art.39(38) modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 40(39). Blocarea cheltuielilor

(1) Dacă în procesul executării bugetului de stat sporește nivelul deficitului, Ministerul Finanțelor poate bloca cheltuieli în cuantum suficient pentru menținerea nivelului deficitului aprobat prin legea bugetară anuală.

(2) Blocarea cheltuielilor se efectuează prin reduceri proporționale lunare ale tuturor cheltuielilor, cu excepția celor de la articolele sau capitolele scutite de blocare prin legea bugetară anuală.

(3) Ca excepție de la prevederile alin.(2), Ministerul Finanțelor poate propune Guvernului, iar Guvernul Parlamentului, blocări care nu sînt reduceri lunare ale tuturor cheltuielilor. Dacă Parlamentul aprobă propunerea Guvernului sau nu întreprinde nici o acțiune în decurs de 15 zile lucrătoare de la prezentare, blocarea propusă produce efect.

(4) În funcție de evoluția încasării veniturilor în bugetul de stat, Ministerul Finanțelor poate modifica, cu 5 zile pînă la sfîrșitul lunii curente, estimările de cheltuieli pentru perioada gestionară ulterioară, punînd la curent autoritățile publice respective.

[Art.40(39) modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 41(40). Rectificarea bugetului de stat

În caz de necesitate, Ministerul Finanțelor prezintă Guvernului, iar Guvernul Parlamentului, un proiect de rectificare a legii bugetare anuale. Rectificarea include:

a) estimări revizuite de venituri, de cheltuieli obligatorii (inclusiv serviciul datoriei de stat) și de deficit sau de excedent rezultat;

b) estimări revizuite de rambursări ale sumei de principal asupra datoriei de stat și garanțiilor de stat;

c) repartizarea soldurilor de mijloace bănești constituite în urma executării bugetului în anul bugetar precedent;

d) estimări și descrieri revizuite, dacă acestea există, la anexele și nota explicativă prevăzute în art.24(23).

[Art.41 modificat prin Legea nr.268-XVI din 28.07.2006, în vigoare 08.09.2006]

[Art.41(40) modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 42(41). Alocații adiționale în cazul rectificării bugetului de stat

(1) Autoritățile publice pot înainta Ministerului Finanțelor cereri pentru alocații adiționale în decursul anului bugetar.

(2) Fiecare cerere trebuie să includă o justificare pentru cheltuielile adiționale și propuneri de compensări sub formă de venituri majorate sau cheltuieli reduse.

(3) Ministerul Finanțelor examinează cererea de cheltuieli adiționale și, în caz de acceptare a cererii, propune Guvernului să aprobe o alocație adițională pentru cheltuielile solicitate și propunerile de compensare a acestora.

(4) Guvernul, în caz de acceptare a propunerii Ministerului Finanțelor, propune Parlamentului să aprobe alocații adiționale pentru cheltuielile solicitate și propunerile de compensare a acestora sub formă de modificări la legea bugetară anuală și, dacă este necesar, la alte acte legislative.

(5) Parlamentul examinează modificările propuse de Guvern și întreprinde una din următoarele acțiuni:

a) respinge modificările pentru cheltuieli adiționale;

b) aprobă modificările pentru cheltuieli adiționale, precum și propunerile de compensări sub formă de venituri majorate sau cheltuieli reduse;

c) aprobă modificările pentru cheltuieli adiționale, cu modificarea concomitentă a nivelului deficitului sau a excedentului bugetar.

Articolul 43(42). Deficitul și excedentul bugetar în legea bugetară anuală

(1) Orice decizie de a majora deficitul bugetar sau de a reduce excedentul bugetar se realizează printr-o modificare separată la legea bugetară anuală, cu condiția să fie conformă obligațiilor interne și externe ale Republicii Moldova.

(2) Orice modificare a deficitului bugetar în legea bugetară anuală este însoțită de o decizie a Parlamentului privind modificarea altor acte legislative, ce țin de modul de finanțare a deficitului majorat, în conformitate cu art.131 alin.(5) al Constituției.

(3) În caz de excedent bugetar, Parlamentul la propunerea Guvernului decide în ce măsură și în ce scopuri se va utiliza acesta.

Articolul 44(43). Raportul anual despre executarea bugetului de stat

(1) Ministerul Finanțelor întocmește raportul anual despre executarea bugetului de stat și, până la data de 1 mai a anului imediat următor anului de gestiune, îl prezintă Guvernului spre examinare și aprobare, iar Guvernul, după aprobare, îl prezintă, până la data de 1 iunie, Parlamentului.

(2) Structura raportului se stabilește de ministrul finanțelor.

(3) Raportul despre executarea bugetului de stat pe anul de gestiune se examinează și se aprobă de către Parlament.

[Art.44(43) modificat prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

[Art.44(43) modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Titlul III

BUGETELE UNITĂȚILOR ADMINISTRATIV-TERITORIALE

Articolul 45(44). Bugetele unităților administrativ-teritoriale

(1) Bugetele unităților administrativ-teritoriale asigură cu resurse financiare efectuarea măsurilor pentru satisfacerea necesităților social-economice și culturale ale populației și pentru dezvoltarea teritoriului din subordine, în condițiile Legii privind administrația publică locală și ale altor acte legislative.

(2) Procesul elaborării și executării bugetelor unităților administrativ-teritoriale se reglementează prin Legea privind finanțele publice locale.

(3) Veniturile și cheltuielile bugetelor unităților administrativ-teritoriale se sistematizează în conformitate cu Clasificația bugetară prevăzută la art.7.

[Titlul III în redacția Legii nr.1101-XIV din 30.06.2000]

[Art.58-66 devin, respectiv, art.45-53 conform Legii nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Titlul IV

BUGETUL ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT

Articolul 46(45). Bugetul asigurărilor sociale de stat

(1) Veniturile bugetului asigurărilor sociale de stat provin din contribuții de asigurări sociale, transferuri de la bugetul de stat și din alte venituri (dobânzi, majorări de întârziere) prevăzute de legislație.

(2) Repartizarea și utilizarea mijloacelor bugetului asigurărilor sociale de stat se efectuează în condițiile legislației.

(3) Executarea de casă a veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat se efectuează prin Trezoreria de Stat.

[Art.46(45) modificat prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

[Art.46(45) modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 47(46). Elaborarea, examinarea și aprobarea bugetului asigurărilor sociale de stat

(1) Bugetul asigurărilor sociale de stat se elaborează concomitent cu bugetul de stat în conformitate cu prevederile capitolului 1 al titlului II.

(2) Elaborarea proiectului bugetului asigurărilor sociale de stat este responsabilitatea Guvernului și se efectuează de către Ministerul Sănătății și Protecției Sociale și Ministerul Finanțelor.

(3) Bugetul asigurărilor sociale de stat se examinează și se aprobă de Parlament concomitent cu bugetul de stat în conformitate cu prevederile capitolului 2 al titlului II.

[Art.46 modificat prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

Titlul V

FONDURILE ASIGURĂRILOR OBLIGATORII DE ASISTENȚĂ MEDICALĂ

Articolul 48(46/1). Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală

(1) Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală se constituie din primele de asigurare obligatorie de asistență medicală și din alte încasări prevăzute de legislație.

(2) Elaborarea proiectului fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală este responsabilitate a Guvernului și se efectuează de către Ministerul Sănătății și Protecției Sociale de comun acord cu Ministerul Finanțelor.

(3) Fondurile asigurărilor obligatorii de asistență medicală se examinează și se aprobă de Parlament, concomitent cu bugetul de stat, în conformitate cu prevederile capitolului 2 al titlului II.

(4) Gestionarea mijloacelor fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală se efectuează conform legislației.

(5) Executarea de casă a veniturilor fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală se efectuează prin Trezoreria de Stat.

[Titlul V introdus prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

[celelalte renumerotate]

Titlul VI

FONDURILE SPECIALE

[Titlul VI în redacția Legii nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

Articolul 49(47). Fondurile speciale

(1) Fondurile speciale sînt fonduri în care se colectează veniturile cu destinație specială pentru realizarea unor scopuri și programe ale Guvernului sau ale autorităților administrației publice locale.

(2) Crearea fondurilor speciale, sursele de venituri și destinația lor se stabilesc prin legi aparte sau prin decizii ale autorităților reprezentative și deliberative ale unităților administrativ-teritoriale.

(3) Fondurile speciale se includ în bugetele respective în conformitate cu principiile și regulile de elaborare, aprobare și executare a acestor bugete.

(4) Fondurile speciale, detaliate pe venituri și cheltuieli, se aprobă ca anexă la legea bugetară anuală sau la deciziile autorităților reprezentative și deliberative ale unităților administrativ-teritoriale cu privire la aprobarea bugetelor respective.

(5) Excedentele fondurilor speciale la finele anului bugetar sînt accesibile spre utilizare, în aceleași scopuri, pentru anul bugetar următor, dacă actele normative nu prevăd altfel."

[Art.49(47) în redacția Legii nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

[Art.49(47) modificat prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Titlul VII

SERVICIUL DATORIEI DE STAT

Articolul 50(48). Datoria de stat și garanțiile de stat

(1) Guvernul poate contracta împrumuturi pe piața financiară internă și externă în condițiile legislației.

(2) Acordarea garanțiilor de stat pentru creditarea persoanelor juridice se efectuează de Guvern în condițiile legislației.

Articolul 51(49). Includerea informației despre datoria de stat și a garanțiilor de stat în bugetul de stat

În nota explicativă la proiectul legii bugetare anuale se includ:

a) suma cumulativă a datoriei de stat, estimările majorării sau diminuării datoriei de stat, rambursările sumei de principal și suma de cheltuieli pentru serviciul datoriei de stat pentru anul bugetar viitor;

b) estimarea sumei totale de împrumut al statului propusă de Guvern pentru anul bugetar viitor;

c) suma cumulativă a garanțiilor de stat acordate, riscul estimat al acestor garanții și suma mijloacelor utilizate pentru onorarea garanțiilor de stat, inclusiv a celor nerestituite de către beneficiarii de credite, pînă la începutul anului bugetar viitor;

d) suma totală a garanțiilor de stat estimate pentru anul bugetar viitor și prognoza mijloacelor bugetare, care vor fi necesare pentru acoperirea riscului estimat al acestor garanții.

Articolul 52(50). Limitările datoriei de stat și garanțiilor de stat

(1) Limitările datoriei de stat se includ în proiectul bugetului de stat.

(2) La elaborarea limitărilor datoriei de stat, Ministerul Finanțelor ia în considerare oricare factori relevanți, inclusiv următoarele:

a) cerințele de refinanțare a datoriei de stat interne;

b) cerințele de finanțare a deficitului bugetar;

c) prognozele următorilor indicatori macroeconomici:

- raportul datoriei de stat față de produsul intern brut;

- raportul cheltuielilor pentru serviciul datoriei de stat față de produsul intern brut;

- împrumuturile de la sistemul bancar sub garanția hîrtilor de valoare de stat;

- împrumuturile interne pe termen scurt;

- datoria de stat externă.

(3) Limitările garanțiilor de stat se includ în proiectul bugetului de stat.

(4) La elaborarea limitărilor garanțiilor de stat, Ministerul Finanțelor ia în considerare toți factorii relevanți prevăzuți de legislație.

(5) Parlamentul adoptă limitări ale datoriei de stat și ale garanțiilor de stat pentru anul bugetar prin legea bugetară anuală.

[Art.52 modificat prin Legea nr.268-XVI din 28.07.2006, în vigoare 08.09.2006]

Articolul 53(51). Serviciul datoriei de stat și onorarea garanțiilor de stat

(1) Cheltuielile pentru serviciul datoriei de stat și onorarea garanțiilor de stat sînt alocații permanente în cadrul prezentei legi.

(2) Cheltuielile pentru serviciul datoriei de stat nu pot fi revizuite în procesul executării legii bugetare anuale, cu excepția acomodării la modificările în angajamentele actuale ale datoriei de stat interne și externe.

(3) Prevederile art.33(32) și 40(39) nu se extind asupra cheltuielilor pentru serviciul datoriei de stat și onorarea garanțiilor de stat.

Titlul VIII

RELAȚIILE FINANCIAR-BUGETARE INTERNAȚIONALE

Articolul 54(52). Relațiile financiar-bugetare internaționale

(1) Relațiile financiar-bugetare internaționale se reglementează prin acordurile bilaterale încheiate între Republica Moldova și alte state sau organisme financiare internaționale.

(2) Angajamentele financiare ale Guvernului fixate în acordurile bilaterale și ajutorul financiar acordat altor state, precum și alte venituri și cheltuieli referitoare la relațiile financiar-bugetare internaționale, se includ în legea bugetară anuală.

Titlul IX

RESTRICȚII ȘI RESPONSABILITĂȚI

[Titlul IX introdus prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

Articolul 55(53). Restricții

(1) Se interzice dezafectarea de la buget a mijloacelor pentru acordarea de credite și împrumuturi agenților economici. Prezintă excepție creditele și granturile acordate Republicii Moldova, în scopuri investiționale, de alte state sau de instituții financiare internaționale, pe un termen nu mai mic de 10 ani, în baza unor acorduri ratificate de Parlament, care pot fi acordate agenților economici cu asigurarea obligatorie prin garanții de plată față de Ministerul Finanțelor.

(2) De la persoanele juridice și fizice care au primit din partea instituțiilor publice mijloace financiare sub formă de plată prealabilă, inclusiv pentru mărfuri și servicii (cu excepția lucrărilor de construcție și de reparație capitală), pentru perioada care depășește termenul prevăzut în contract, se percepe la bugetul respectiv o sumă echivalentă cu rata de bază aplicată de Banca Națională a Moldovei la refinanțarea băncilor comerciale prin operațiuni REPO de cumpărare, în termen de 2 luni, a hîrtilor de valoare de stat. Termenul, stipulat în contract, de onorare a obligațiilor persoanei juridice sau fizice față de instituția publică nu poate depăși 30 de zile de la data primirii mijloacelor financiare la contul de decontare. Concomitent, la buget, se percep și mijloacele financiare neutilizate (datoria debitoare) la momentul controlului. Prevederile prezentului alineat se aplică și persoanelor juridice pentru care au fost rambursate de la buget împrumuturile bancare acordate cu garanție de stat pentru perioada în care mijloacele respective nu sînt restabilite la buget.

(3) Mijloacele bugetare, inclusiv cele exprimate prin bunuri materiale, utilizate de către instituțiile publice, contrar prevederilor actelor normative, pentru acordare de împrumut sau de ajutor financiar persoanelor juridice și fizice se percep integral de la acestea și se varsă la bugetul respectiv fără a fi restabilite ulterior pe conturile creditorilor. Pentru întreaga perioadă de utilizare a acestor mijloace, de la persoanele menționate se percepe la bugetul respectiv o sumă echivalentă cu rata de bază aplicată de Banca Națională a Moldovei la refinanțarea băncilor comerciale prin operațiuni REPO de cumpărare, în termen de 2 luni, a hîrtilor de valoare de stat.

(4) Sancțiunile specificate la alin.(2) și (3) se aplică și se încasează în mod extrajudiciar de Curtea de Conturi, de Serviciul Control Financiar și Revizie din subordinea Ministerului Finanțelor și de alte organe abilitate cu dreptul de control financiar, în baza rezultatelor controalelor (reviziilor) efectuate de organele respective.

(5) Acordarea garanțiilor de stat agenților economici la împrumuturi interne și externe se interzice.

(6) În caz de nerambursare la scadență a împrumuturilor acordate de la bugetul de stat autorităților administrației publice, inclusiv a împrumuturilor interne și externe cu destinație specială, acordate, conform actelor normative, prin intermediul Ministerului Finanțelor, a dobînzilor aferente, precum și a mijloacelor dezafectate de la bugetul de stat pentru stingerea împrumuturilor acordate cu garanție de stat, organele abilitate cu dreptul de suspendare a operațiunilor în conturile bancare ale contribuabilului, de executare silită, de sechestrare a mijloacelor bănești din conturile bancare (trezoreriale) și de percepere, în mod incontestabil, a mijloacelor bănești din conturile bancare vor percepe, în mod prioritar și incontestabil, de la bugetele unităților administrativ-teritoriale și de la agenții economici respectivi suma nerambursată. Stingerea datoriilor expirate, aferente împrumuturilor acordate de Ministerul Finanțelor, se va efectua în următoarea succesiune: suma principală a împrumutului, dobînda, penalitatea.

[Art.55 modificat prin Legea nr.154-XVI din 21.07.05, în vigoare 23.09.05]

[Art.55(53) introdus prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]

Articolul 56(54). Responsabilități

Pentru nerespectarea prevederilor legale privind formarea și utilizarea mijloacelor bugetare se aplică sancțiunile prevăzute de art.55(53) din prezenta lege, de Codul penal al Republicii Moldova, de Codul cu privire la contravențiile administrative și de alte acte legislative.

*[Art.56(54) introdus prin Legea nr.224-XV din 01.07.04, în vigoare 01.01.05]
[celelalte renumerotate]*

Titlul X DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 57(55). Delegarea atribuțiilor

Ministrul finanțelor poate delega orice atribuții sau responsabilități, garantate sau impuse lui prin prezenta lege, viceministrului responsabil de problemele bugetului.

[Art.67 exclus prin Legea nr.1101-XIV din 30.06.2000]

[Se declară neconstituțional art.67 prin Hot.]

[Curții Constituționale nr.56 din 26.10.99]

[Art.68-70 devin, respectiv, art.54-56 conform Legii]

[nr.1101-XIV din 30.06.2000]

Articolul 58(56). Intrarea în vigoare a prezentei legi

Prezenta lege intră în vigoare la data publicării, cu excepția art.20(19) alin.(2) lit.d) și art.24(23) alin.(2) lit.b) care intră în vigoare la 1 ianuarie 1998.

Articolul 59(57). Abrogarea legilor contradictorii

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă:

- a) Legea nr.381-XII din 29 noiembrie 1990 cu privire la sistemul bugetar;
- b) Legea nr.983-XII din 25 martie 1992 cu privire la modificarea și completarea Legii cu privire la sistemul bugetar;
- c) Legea nr.218-XIII din 22 septembrie 1994 pentru completarea articolului 3 din Legea cu privire la sistemul bugetar;
- d) Legea nr.250-XIII din 2 noiembrie 1994 privind modul de examinare și aprobare a bugetului de stat.

Articolul 60(58). Aducerea legislației în conformitate cu prezenta lege

Guvernul în termen de 2 luni:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri referitoare la aducerea legislației în vigoare în conformitate cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege;
- c) va prezenta Parlamentului spre aprobare Clasificația bugetară.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

**Petru
LUCINSCHI**

Chișinău, 24 mai 1996.

Nr.847-XIII.

Legile Republicii Moldova

847/24.05.96 Lege privind sistemul bugetar și procesul bugetar

//Monitorul Oficial 19-20/197, 27.03.1997